

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(15-21 травня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- 15 травня пошкоджень зазнало обладнання однієї з ТЕС на Донеччині (ймовірно, мова про Курахівську ТЕС), 19 травня пошкоджені магістральні лінії, які забезпечують видачу потужності однієї з електростанцій ДТЕК Енерго. В ніч із 21 на 22 травня пошкоджені високовольтні лінії 330-750 кВ, що призвело до відключення однієї з потужних електростанцій, а також низки підстанцій "Укренерго" та операторів систем розподілу.
- Через терор прифронтових територій без електропостачання залишається частина споживачів у 6 областях. Протягом тижня фахівці відновили електропостачання для щонайменше 120 000 споживачів.
- 22 травня внаслідок пошкодження високовольтної лінії Запорізька АЕС втратила живлення від енергосистеми і працювала від дизель-генераторів, згодом "Укренерго" відновила з'єднання.
- За інформацією заміністра енергетики Ярослава Демченкова, Україні потрібно розмінувати приблизно 700 км² територій, прилеглих до енергетичної інфраструктури, та 4 500 км ліній електропередачі.
- В енергосистемі значно знизився доступний обсяг потужності та резервів через активну ремонтну кампанію на ТЕС та АЕС, у вечірні години задіюються всі можливі резерви для покриття споживання. Енергетики стабілізують ситуацію за рахунок збільшення генерації ТЕС й інтенсифікації імпорту (зі Словаччини та Молдови). Проте, "Укренерго" закликала споживачів зменшити споживання електроенергії у вечірні години (з 19:00 до 22:00).

- Уряд затвердив план підготовки та рішення про створення штабу з підготовки об'єктів ЖКГ та ПЕК до наступного опалювального сезону. Зі слів прем'єрміністра Дениса Шмигала, уряд також встановлює алгоритм процедур для ремонтів енергооб'єктів. Формується запас необхідного обладнання, яке може знадобитися для відновлення після наступних атак ворога, серед нагальних потреб – мобільні газові турбіни та газопоршневі установки.
- Для фінансування відновлення України наразі створені Фонд ліквідації наслідків збройної агресії, де акумульовано майже 62 млрд грн, програма "eВідновлення" та Фонд розвитку України. За тиждень роботи "eВідновлення" надійшло майже 11,7 тис. заявок.
- З'явився текст нового законопроєкту щодо переходу до моделі єдиної компанії в управлінні газотранспортною системою, який передбачає припинення АТ "Магістральні газопроводи України" з подальшою передачею його майна ТОВ "Оператор ГТС України". Наглядова рада "МГУ" продовжить здійснювати свої повноваження до обрання нового складу наглядової ради шляхом конкурсу, але не пізніше 31 жовтня 2023 року.
- НКРЕКП направила лист до уряду, в якому ініціювала впровадження Порядку захисту вразливих споживачів електричної енергії та надала відповідні пропозиції.
- Влада розглядає помірковані варіанти підвищення цін на електроенергію для домогосподарств – голова Комітету ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрій Герус. Зокрема, є пропозиції підвищення до 2,4 грн та 2,8 грн за кВт·год, залежно від обсягу споживання.
- Кабінет міністрів схвалив участь України у програмі "Механізм "Сполучення Європи". Зі слів прем'єрміністра Дениса Шмигала, програма відкриє шлях до фінансування з боку ЄС розбудови сучасної транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури.

Вплив війни

Атаки

15 травня ворог здійснив 33-тю [атаку](#) на теплоелектростанції ДТЕК Енерго, внаслідок чого пошкоджень зазнало обладнання однієї з ТЕС на Донеччині (ймовірно, мова про Курахівську ТЕС). Під час обстеження території було [знайдено](#) вибухонебезпечні уламки поруч зі складом паливних матеріалів. Через обстріл зафіксовано пошкодження магістральної лінії електропередачі, що здійснює видачу потужності електростанції. Того ж дня під артилерійський обстріл потрапив об'єкт інфраструктури у [місті Нікополь](#) на Дніпропетровщині, на місці виникла пожежа.

16 травня ворог вдарив по комунальному підприємству у [Херсоні](#), яке забезпечує місто електроенергією. Знищено декілька одиниць техніки, внаслідок пожежі постраждало обладнання на мільйони гривень. У [селі Богуславка](#) на Харківщині ворожими обстрілами пошкоджено об'єкти інфраструктури. Того ж дня внаслідок бойових дій [відключилася](#) одна з ліній електропередачі на Дніпропетровщині, що призвело до знеструмлення понад 6 000 абонентів. Через обстріл також відключалася повітряна лінія на Донеччині, внаслідок чого було знеструмлено шахту, де у цей час перебувало понад 30 шахтарів.

18 травня на [Хмельниччині](#) внаслідок російських обстрілів було частково пошкоджено кілька ділянок розподільчих мереж, знеструмлено 3 населені пункти. Також внаслідок масованого обстрілу було [знеструмлено](#) 15 населених пунктів у Херсонській, 5 – у Донецькій, 3 – в Миколаївській та 2 – у Запорізькій областях.

19 травня обстрілами були [пошкоджені](#) магістральні лінії, які забезпечують видачу потужності однієї з електростанцій ДТЕК Енерго на сході країни, ТЕС [припинила](#) виробництво електроенергії. На [Львівщині](#) через падіння уламків ударного БПЛА частково знеструмлено 1 населений пункт. У Запорізькій області внаслідок артобстрілів знеструмлено 8 населених пунктів, в Донецькій –7, також є відключення в Миколаївській та Дніпропетровській областях. На [Сумщині](#) поблизу села Садки внаслідок скидання вибухового пристрою з БПЛА на автомобіль зі співробітниками місцевого ОСР загинуло 3 енергетиків.

20 травня військові рф завдали удару БПЛА по об'єкту інфраструктури у Слобідському районі [міста Харків](#).

21 травня ворог поцілив в об'єкти критичної інфраструктури Бериславського району [міста Херсон](#), в області через обстріли [знеструмлено](#) 24 500 споживачів. [Пошкодження](#) зазнала мережева інфраструктура на Дніпропетровщині, як результат – знеструмлено 24 населених пункти. У Запорізькій області через пошкодження обладнання на підстанціях без електропостачання залишилися 246 600 споживачів. У Донецькій області зафіксовано влучання поруч із підстанцією, через артобстріли знеструмлено 10 населених пунктів та 2 шахти.

В ніч із 21 на 22 травня ворог здійснив чергову масовану [атаку](#) ракетами та БПЛА, внаслідок чого у Дніпровському регіоні були пошкоджені високовольтні лінії 330-750 кВ, що призвело до відключення однієї з потужних електростанцій, а також низки підстанцій "Укренерго" та операторів систем розподілу. Внаслідок пошкодження високовольтної лінії Запорізька АЕС втратила живлення від енергосистеми і працювала від дизель-генераторів, згодом "Укренерго" відновила з'єднання.

Відновлення електропостачання на деокупованих територіях ускладнюється щільним [замінуванням](#), яке залишає після себе ворог. Зокрема, на Харківщині під однією з ЛЕП довжиною 12 км сапери вилучили понад 1 000 протитанкових та протипіхотних мін. За [інформацією](#) заступника міністра енергетики Ярослава Демченкова, Україні потрібно розмінувати приблизно 700 км² територій, прилеглих до енергетичної інфраструктури, та 4 500 км ліній електропередачі.

На тимчасово окупованих територіях Запорізької області військові рф погрожують відключенням електроенергії мешканцям, які відмовляються від російського паспорта та дають 30 днів на оформлення всіх документів та переукладення договору про постачання електроенергії, [повідомили](#) у Центрі національного спротиву.

Ядерна та радіаційна безпека

[Лідери країн G7](#) та Президент України [Володимир Зеленський](#) закликали рф повернути Запорізьку АЕС під повний контроль України та МАГАТЕ.

Команда експертів МАГАТЕ на ЗАЕС [заявила](#), що протягом тижня зазнала обстрілів місцевість поблизу міста Енергодар, майданчик станції не постраждав. Станція продовжує жити від однієї лінії електропередач з підконтрольної уряду території, рф і далі забороняє експертам МАГАТЕ у доступі до пошкодженої Запорізької ТЕС у м. Енергодар.

Після оголошення окупаційною владою евакуації з Енергодара, значно зменшилась кількість працівників станції, але з 15 травня експерти МАГАТЕ помітили, що персонал станції почав повертатися у місто. "Енергоатом" підтверджує цю

інформацію та [повідомляє](#), що до Енергодара повернулися окупаційні керівники станції. Окрім цього, значно [посилився](#) контроль за працівниками станції, їм заборонили розмовляти між собою, виходити на вулицю, користуватися мобільними телефонами.

На [ДСП «Чорнобильська АЕС»](#) та [Інституті ядерних досліджень НАН України](#) проведено неоголошену інспекцію МАГАТЕ, зауважень з боку інспекторів не виявлено.

Контрзаходи

За [словами](#) міністра енергетики Германа Галущенка, росія не відмовиться від своїх намірів і продовжить завдавати ударів по енергетичній інфраструктурі України, особливо з початком наступного опалювального сезону. Саме тому здійснюється підготовка до зими, усунення пошкоджень та посилення захисту енергетичних об'єктів. За підсумками засідання Координаційної групи G7+ з надання допомоги енергосектору України Галущенко також [заявив](#), що у межах підготовки до наступного опалювального сезону також формується запас необхідного обладнання, яке може знадобитися для відновлення об'єктів після наступних атак ворога. Серед найнеобхідніших потреб – обладнання, яке допоможе децентралізувати генерацію, зокрема мобільні газові турбіни та газопоршневі установки. Міністр також наголосив на важливості введення в експлуатацію оновленої ЛЕП «Хмельницька АЕС – Жешув».

Заступник міністра енергетики України Ярослав Демченков [заявив](#), що Україна в рамках відновлення буде встановлювати більше безвуглецевих генеруючих потужностей відповідно до потреб споживачів та робитиме акцент на електрифікації країни із впровадженням нових «зелених» технологій. Зазначається, що майбутня промисловість потребуватиме водню замість вугілля та природного газу, і Україна зможе виробляти водень, щоб покрити цю потребу.

Кабінет міністрів [затвердив](#) план підготовки та рішення про створення штабу з підготовки об'єктів ЖКГ та ПЕК до наступного опалювального сезону. Зі слів прем'єрміністра Дениса Шмигала, уряд також встановлює алгоритм процедур для ремонтів енергооб'єктів, зокрема взаємодії операторів критичної інфраструктури, міністерств, Агентства відновлення та ОВА. Крім цього, уряд [рекомендував](#) Національному банку дозволити переказ валюти за кордон енергетичним компаніям для оплати імпорту низки товарів з метою відновлення енергосистеми.

Для [фінансування](#) відновлення України наразі створені Фонд ліквідації наслідків збройної агресії, програма "eВідновлення" та Фонд розвитку України, [повідомила](#) народна депутатка, членкиня комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики Ніна Южаніна. З її слів, до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії передано 61,6 млрд грн. Програму "eВідновлення" фінансують з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії (17 млрд грн), коштів Світового банку (250 млн дол., або понад 9 млрд грн) та конфіскованих активів російських банків. Крім того, уряд анонсував створення Фонду розвитку України, яка залучатиме державний та приватний капітали для відбудови України за допомогою фінансових інструментів.

Зі [слів](#) прем'єрміністра Дениса Шмигала, за тиждень роботи програми "eВідновлення" надійшло майже 11,7 тис. заявок, найбільше від жителів Харківщини, Київщини, Миколаївщини. Кабінет міністрів наразі [виділив](#) Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури на цю програму понад 4,43 млрд грн із Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), протягом тижня в енергосистемі значно знизився доступний обсяг потужності та резервів через активну ремонтну кампанію на теплових та атомних електростанціях. Завдяки водопіллю, яке вже почало поступово спадати, гідроелектростанції працюють не лише для покриття пікових навантажень, але й упродовж усієї доби. Також сезонно високою є генерація з відновлюваних джерел енергії, зокрема СЕС, які працюють вдень. Однак у вечірні години в енергосистемі задіюються всі можливі резерви для покриття споживання.

Енергетики стабілізують ситуацію в енергосистемі за рахунок збільшення генерації на ТЕС й інтенсифікації імпорту в пікові години споживання, що дозволить уникнути обмежень на період ремонтних кампаній на об'єктах генерації, [повідомив](#) виконавчий директор ДТЕК Дмитро Сахарук. За його словами, Україна входить в режим динамічних експортно-імпортних перетоків з країнами ЄС, коли вдень та вночі країна експортує надлишкову електроенергію, а в окремі години доби - імпортує.

"Укренерго", в свою чергу, закликало споживачів зменшити споживання електроенергії у вечірні години (з 19:00 до 22:00) та використовувати енергоємні прилади вдень або вночі, що зменшить навантаження на енергосистему та полегшить її балансування.

Через терор прифронтових територій без електропостачання залишається частина споживачів у Донецькій, Запорізькій, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях. Енергетики, попри складну безпекову ситуацію, продовжують ремонтні роботи на об'єктах розподільчих та магістральних мереж. Так, протягом тижня фахівці відновили електропостачання для щонайменше 120 000 споживачів.

За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), 18, 20 та 21 травня Україна здійснювала комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини, переважно в денні та вечірні години, загальним [обсягом](#) 2,6 тис. МВт·год (+340% до попереднього тижня), потужність коливалася у діапазоні 20-286 МВт. Імпорт з Молдови здійснювався 20 та 21 травня та склав 1,24 тис. МВт·год (+276% до попереднього тижня), поставки надходили з 09:00/10:00 до 18:00 і трималися в діапазоні 5-148 МВт.

Обсяг експорту склав 11,8 тис. МВт·год, 84,4% якого (10 тис. МВт·год) надійшло до Польщі, 15,6% (1,8 тис. МВт·год) – до Молдови. Експорт до Польщі здійснювався протягом 15-20 травня в обсязі близько 100 МВт та 200 МВт залежно від часу доби, загальний обсяг за тиждень зріс на 55%. Експорт до Молдови тривав 15-19 травня та, порівняно з попереднім тижнем, знизився на 80%, потужність коливалась від 0 до 151 МВт.

Імпорт та експорт електроенергії, МВт·год

Джерело: [EnergyMap](#)

Доступ до пропускну́ї потужності для імпорту за напрямком "Словаччина-Україна" на щоденних аукціонах [викупували](#) 4-7 компаній, основні гравці: "ДЕ Трейдінг", "ЕРУ Трейдінг", "ЛЕ Трейдінг" та "ТЕП". Гранична ціна встановлювалась лише 18 травня у період 18:00-21:00 і становила 0,01 грн/МВт·год, обсяг доходу – 20 грн. За напрямком "Молдова-Україна" доступ купували 1-5 компаній, зокрема "ДЕ Трейдінг", "Астат Енерджі", "СіПіджі Енерджі" та інші. Гранична ціна була "нульовою". 15-16 травня компанії "Д.Трейдінг" та "Хмельницькенергозбут" викупували перетин для імпорту з Польщі за напрямком "Жешув - Хмельницька АЕС", гранична ціна не встановлювалась.

Протягом 15-19 травня перетин для експорту до Польщі за напрямком "Хмельницька АЕС – Жешув" купували 2 компанії - "ДТЕК Західенерго" та "Хорсет", гранична ціна встановлювалась на окремі години 17-19 травня і варіювала від 1,02 до 212 грн/МВт·год, загальний обсяг доходу "Укренерго" від аукціонів склав 498,3 тис. грн. За напрямком "Україна-Молдова" доступ викупували 4-8 компаній, основні гравці: "Артлекс-Енерджі", "Укргідроенерго" та "Центренерго". Гранична ціна для окремих годин 15, 16 та 19 травня варіювала від 0,05 до 1,01 грн/МВт·год, загальний обсяг доходу "Укренерго" від аукціонів склав 412 грн.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Порівняно з попереднім тижнем, інтенсивність торгів на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") зменшилася. Впродовж 15-21 травня було [проведено](#) 17 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (7 у комерційних секціях, 10 у спеціалізованих). Серед ініціаторів торгів були "Енергоатом-Трейдінг", "Укргідроенерго", "Центренерго", "Гарантований покупець", "Нижньодністровська ГЕС", постачальники універсальних послуг, оператори системи розподілу та ін. Загалом, на "УЕБ" було реалізовано 697 тис. МВт·год з постачанням на травень та червень (-43,9% порівняно з попереднім тижнем). Місячний індекс Base РДД на травень залишився на рівні 2 702,7 грн/МВт·год, індекс на червень становив 2 883,4 грн/МВт·год.

Зокрема, "Енергоатом-Трейдінг" реалізував 230,4 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 2 883,4 грн/МВт·год з постачанням на червень. "Гарантований покупець" продав 18,3 тис. МВт·год блочними позиціями денних годин за цінами в діапазоні 2 450 – 2 572,3 грн/МВт·год з постачанням на травень та 385,5 тис. МВт·год за цінами 2 401,4 – 2 909,3 грн/МВт·год з постачанням на червень. "Укргідроенерго" реалізувала 10 тис. МВт·год блочних позицій (19-23 год.) за середньозваженою ціною 3 878,3 грн/МВт·год та 16 тис. МВт·год блочних позицій мінімального навантаження за ціною 1 853,2 грн/МВт·год з постачанням на

травень. “Центренерго” змогла реалізувати 0,7 тис. МВт·год блочних позицій (08-20 год.) за ціною 3 100 грн/МВт·год з постачанням у травні. У комерційних секціях компанії переважно здійснювали закупівлю електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Ринок "на добу наперед": За даними сервісу [Energy Map](#), ціни на РДН за рахунок дії прайс-кепів були відносно [стабільними](#), проте із незначним зростаючим трендом. Відхилення погодинних цін від прайс-кепів для денних і нічних годин (відповідно, 4 000 та 2 000 грн/МВт·год) впродовж тижня коливалося в межах від 0 до 33,8% і в середньому становило 11,9%. При цьому, кількість годин, коли ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів, стрімко зросла – із 28% до 55,4%. Середня ціна за тиждень продовжила незначно зростати – до 2 866,7 грн/МВт·год (+1,8% до попереднього періоду). Середньозважена добова ціна електроенергії [варіювала](#) у відносно вузькому коридорі 2 748,4 – 2 985,4 грн/МВт·год. Співвідношення цін між ринками ЄС та України стабілізувалося на рівні, близькому до попереднього тижня. Зокрема, індекси Base РДН у країнах Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) [перевищували](#) аналогічний показник України в 1,02-1,81 рази. Разом з тим, 20-21 травня відповідні індекси у Румунії, Угорщині та Словаччині були нижчі за український показник на 35-59%.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України продовжив спадний тренд і [становив](#) 292,6 тис. МВт·год (-24,6% порівняно з попереднім тижнем). Зокрема, щоденний обсяг торгівлі планомірно спадав із 50,6 до 36,4 тис. МВт·год. В цілому, ринок залишався профіцитним – співвідношення між сумарним обсягом заявок на продаж та купівлю коливалося у межах 1,13-1,78. Втім, дефіцит на ринку спостерігався у 22,6% годин (порівняно з 2,4% попереднього тижня). У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (89,8-94,6%), частка операторів мереж становила 5,3-9,7%, решта (0,2-1%) належала виробникам та трейдерам.

Політика та регулювання

НКРЕКП [направила](#) лист до уряду, в якому ініціювала впровадження Порядку захисту вразливих споживачів електричної енергії та надала відповідні пропозиції до відповідного рішення КМУ. За повідомленням Регулятора, проектом пропонується: визначення категорій вразливих споживачів за певними ознаками; запровадження механізмів обліку, моніторингу та контролю за належністю споживачів до категорії вразливих; вжиття спеціальних заходів із їх захисту від відключення електропостачання протягом певних періодів. Також проект враховує норми чинного законодавства, що передбачають надання адресної допомоги вразливим споживачам, які відносяться до категорії енергетично бідних.

НКРЕКП [оприлюднила](#) проект постанови “Про затвердження Змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії” – з метою приведення термінології та положень Кодексу у відповідність до вимог Законів “Про енергетичну ефективність” та “Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів”. Зокрема, проектом передбачено введення термінів “інтелектуальна система обліку”, “інтелектуальний лічильник” та ін.; актуалізацію положень щодо впровадження інтелектуальних лічильників та систем обліку, зокрема для інформування споживачів про їх фактичне споживання, його регулювання та сприяння активній участі у ринку; внесення вимог щодо особливостей комерційного обліку в операторів системи розподілу та ін.

За результатами планових перевірок Регулятор прийняв низку постанов із застереженнями постачальникам електроенергії ([ТОВ “ЖОЕК”](#), [ТОВ “ЧОЕК”](#), [КП “Київтеплоенерго”](#)) щодо недотримання вимог законодавства, що регулює роботу

ринку, порушення ліцензійних умов з постачання та заходів державного регулювання. Серед основних застережень – неякісне інформування споживачів через платіжні документи, порушення у розрахунках за придбану електроенергію, порушення при подачі форм регулярної звітності до НКРЕКП та ін. Також Регулятор видав кілька ліцензій з постачання електроенергії та продовжив строки планових перевірок [“Укренерго”](#) та [“Хмельницькобленерго”](#).

Голова Комітету ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрій Герус [повідомив](#), що влада розглядає помірковані варіанти підвищення цін на електроенергію для домогосподарств: є пропозиції підвищення до 2,4 грн та 2,8 грн за 1 кВт·год (замість нинішніх 1,44 грн/кВт·год при споживанні до 250 кВт·год на місяць та 1,68 грн/кВт·год – при перевищенні цього ліміту). Інша пропозиція — до 2 та 2,4 грн/кВт·год, відповідно. На думку Геруса, за рахунок субсидій та енергоефективних заходів, населення з низьким рівнем доходів не відчує значного впливу від підвищення.

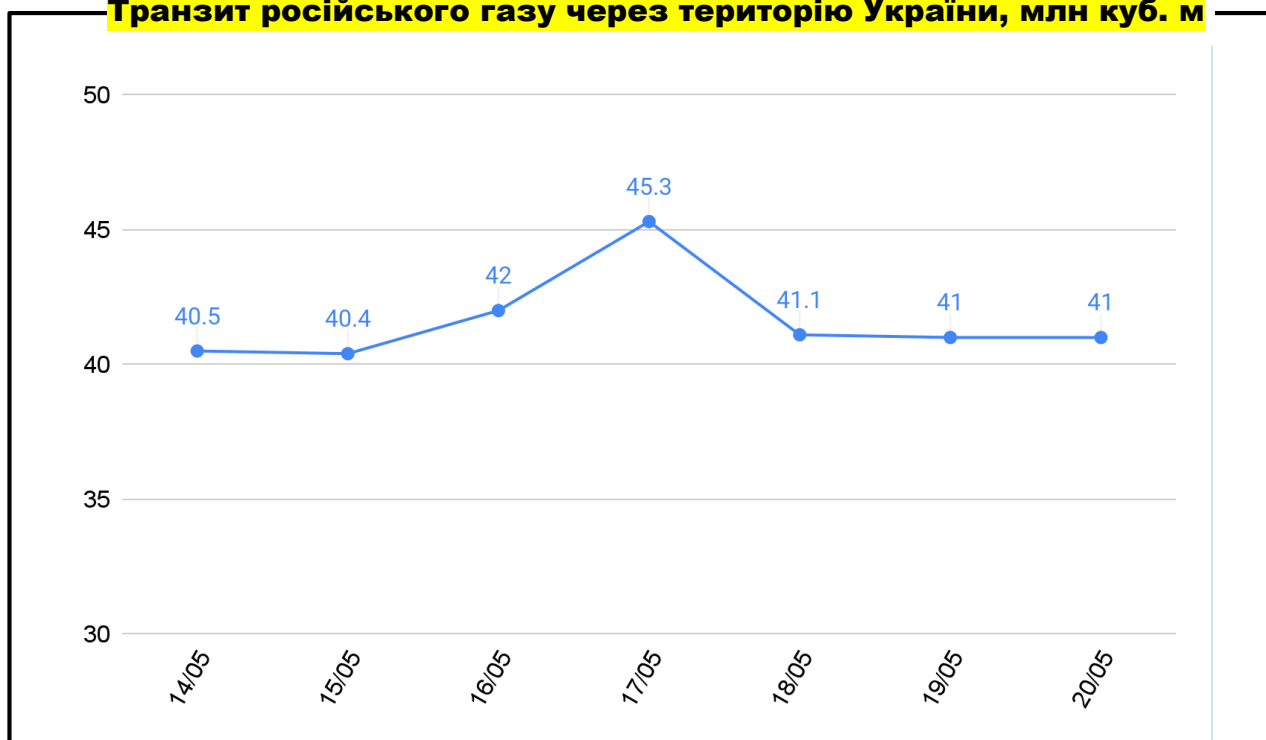
► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 14-20 травня коливався в межах 40,4-45,3 млн куб. м на добу, тобто лише 37-42% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Середньодобовий транзит у звітному тижні склав 41,6 млн куб. м. Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітному тижні становив 6,2 млн куб. м (середньодобовий показник – 0,9 млн куб. м), що на 44% більше за показник попереднього тижня. Імпорт здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берг) обсягом 2,8 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" (ВТЗ Україна-Польща) обсягом 1,8 млн куб. м та через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 1,6 млн куб. м. Імпорт газу через точку з'єднання зі Словаччиною "Будінце" у звітному тижні не відбувався. На виході з ГТС, окрім транзиту, транспортування газу 14-20 травня не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

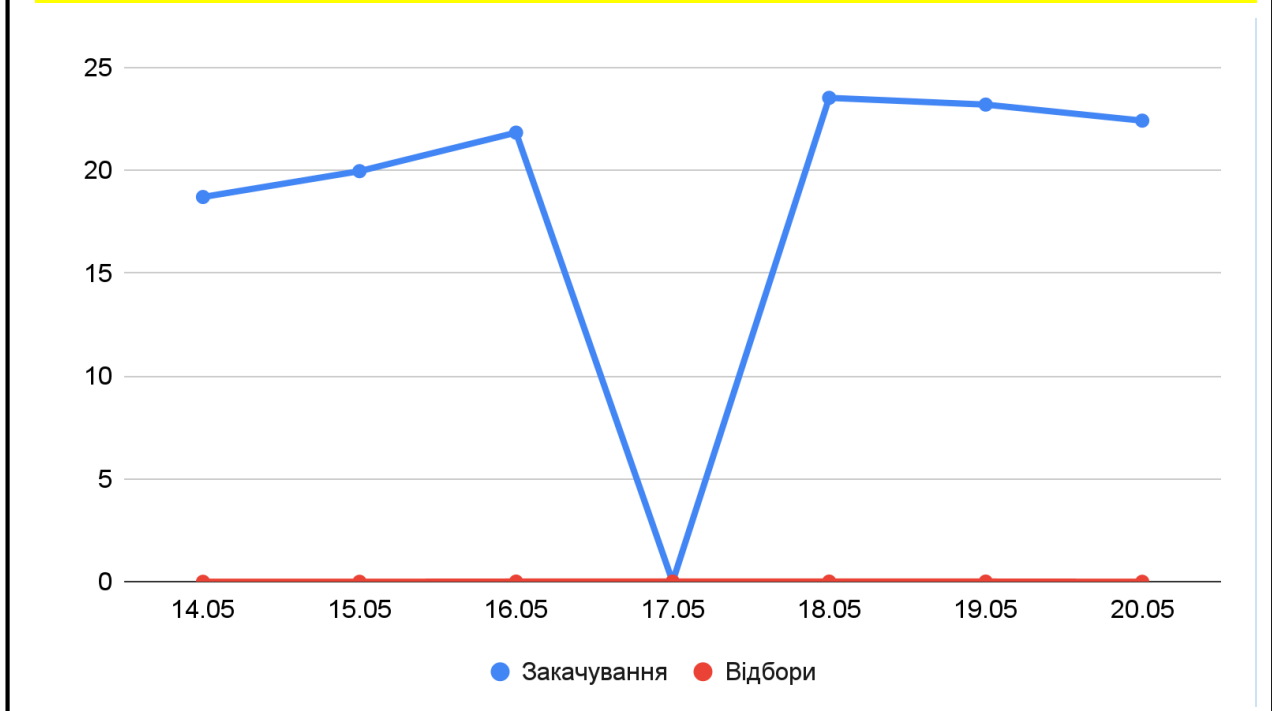

Джерело: [“ОГТСУ”](#)

Підземні сховища газу

За даними платформи AGSI, станом на 20 травня в українських ПСГ зберігалось 4,95 млрд куб. м природного газу, або 16,4% від сукупного робочого обсягу ПСГ. Відбори 14-20 травня майже не здійснювались, закачування становило 122,1 млн куб. м (+7,5 млн куб. м у порівнянні з минулим тижнем).

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На ТОВ "Українська енергетична біржа" протягом [торгових сесій 15-19 травня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 8 компаній (2 продавці та 6 покупців). У звітному періоді на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 186,4 млн куб. м сукупною стартовою вартістю 2 млрд грн. Середньозважена стартова ціна всіх заявок - 10,8 грн за куб. м (без ПДВ), що на 4% менше за показник попереднього тижня.

Загалом було реалізовано 61,1 млн куб. м (у 3,5 рази більше у порівнянні з минулим тижнем). Успішною виявились 21 позиція на купівлю газу - 19 з боку державного "Нафтогазу", ще по одній – від ТОВ "Енерго Збут Транс" та ТОВ "Енерджі Трейд Груп". Успішних позицій на продаж у звітному тижні не було. Середньозважена вартість купленого-проданого ресурсу становить 10 827 грн за тис. куб. м без ПДВ (на 51 грн менше за показник попереднього тижня).

Політика та регулювання

З'явився [текст](#) нового законопроекту щодо переходу до моделі єдиної компанії в управлінні газотранспортною системою, який був минулого тижня [схвалений](#) Кабміном. Проект акта передбачає припинення АТ "Магістральні газопроводи України" з подальшою передачею його майна ТОВ "Оператор ГТС України". Водночас, власником корпоративних прав на "ОГТСУ" має стати держава в особі Міненерго. Наглядова рада "МГУ" продовжить здійснювати свої повноваження в

єдиному операторі до обрання нового складу наглядової ради шляхом конкурсу, але не пізніше 31 жовтня 2023 року. Проєкт також передбачає внесення змін до статуту оператора та консультації щодо них з НКРЕКП та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства. В межах спеціальної процедури не застосовуються вимоги чинного законодавства щодо необхідності отримання дозволу на концентрацію від Антимонопольного комітету, інформування кредиторів та боржників про зміну юридичної особи, тощо.

Інше

За результатами метчингу (англ. matching exercise) тендерний запит "Нафтогазу" в межах платформи спільних закупівель газу AggregateEU був [задоволений](#) на 100%. Водночас, це не означає фактичного укладення угод про поставки газу, що потребуватиме додаткових переговорів між "Нафтогазом" та постачальниками.

Group DF [відкинула](#) обвинувачення в махінаціях із державним природним газом, висунуті СБУ і БЕБ проти бізнесів і топменеджерів групи, а також її акціонера Дмитра Фірташа. Наголошується, що адвокати групи та акціонера відстоюватимуть інтереси бізнесів, персоналу та акціонера в українських і міжнародних судах.

Державне бюро розслідувань [вручило](#) підозру екскерівнику одного з департаментів Міністерства енергетики. За версією слідства, за вказівкою тодішнього міністра Ігоря Насалика підлеглий йому керівник департаменту укладав зі структурами відомого бізнесмена завідомо збиткові для держави угоди. В обхід постанови уряду посадовці штучно "списували" комерсантам кошти за експлуатацію державного майна, внаслідок чого бюджет з травня 2017 року по грудень 2020 року недоотримав майже 1,5 млрд грн.

► Моторні палива

Детективи Бюро економічної безпеки (БЕБ) [повідомили](#) ще одну підозру в заволодінні майном колишньому виконавцю обов'язків першого заступника голови правління компанії "Укртатнафта" (2019-2022 рр). Бюро не називає імені підозрюваного, але у той період зазначену посаду займав Руслан Ляпка. Повідомляється, що через мережу магістральних нафтопроводів було незаконно переміщено понад 72 тис. тонн нафти-сирця з митних складів на територію нафтопереробного заводу для подальшого виготовлення світлих нафтопродуктів. Потім паливо вартістю понад 2 млрд грн було реалізовано без відображення у бухгалтерському та податковому обліках.

16 травня Комітет Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг [провів](#) круглий стіл щодо законопроєкту №9042, яким планується імплементувати Директиву 2009/119/ЄС щодо створення мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (МЗНН). В заході взяли участь представники Енергетичного Співтовариства, Представництва ЄС в Україні та учасників ринку. Відповідно до проєкту Закону, оператори ринку створюють та зберігають МЗНН на власних потужностях, а також надають суб'єктам ринку послуги з резервування і зберігання мінімальних запасів за договорами (тікетс-угодами). Суб'єкти ринку зі свого боку: створюють МЗНН на власних потужностях; зберігають МЗНН на потужностях відповідальних зберігачів; виконують вимоги зі створення МЗНН шляхом укладання договорів (тікетс-угод) з операторами; оформлюють банківську гарантію для фінансового забезпечення виконання зобов'язань у розмірі 25% ринкової вартості запасів.

Також, відповідно до законопроєкту №9024, учасники ринку мають щороку спрямовувати на формування МЗНН 3% від введеного в обіг обсягу нафти та/або

нафтопродуктів, але не менше 2 тис тонн. Запаси формуються з тих товарних позицій, які вводяться в обіг (для LPG - або в LPG, або в бензинах з коефіцієнтом 0,8). Таким чином, протягом 8 років буде сформовано обсяг МЗНН, що відповідатиме європейським стандартам формування запасів.

Міжнародна співпраця

Лідери країн Групи семи (G7) у спільній заяві [підтвердили](#) зобов'язання щодо фінансової підтримки України та готовність допомогти у повоєнній відбудові, зокрема у «зеленому» відновленні. Вони привітали ініціативи, що були погоджені під час розширеної зустрічі міністрів закордонних справ G7 та висловили готовність передавати Україні свій досвід та знання, зокрема у сфері управління шкідливими викидами. Також підписанти [заявили](#) про намір протидіяти використанню росією енергетики як зброї, та висловили сподівання, що Конференція з відновлення України в Лондоні у червні посилить зусилля з відновлення та відбудови України.

В Офісі Президента [привітали](#) намір ЄС запровадити санкції проти більш ніж 90 компаній, які допомагали росії обходити запроваджені обмеження. Нагадаємо, в межах проєкту наступного, 11-го пакету санкцій ЄС вперше запропонував обмеження проти низки компаній третіх країн, які вважаються причетними до обходу санкцій проти росії, допомагаючи їй імпортувати товари подвійного призначення.

На Саміті глав держав та урядів Ради Європи, що відбувся у Рейк'явіку 16-17 травня 2023 року, [оголошено](#) про створення Міжнародного Реєстру збитків, завданих агресією російської федерації проти України. Реєстр [створено](#) як платформу для міжурядової співпраці, обліку доказів та претензій, яка діє в інституційних рамках Ради Європи. В свою чергу, уряд Нідерландів погодив створення міжнародної організації – Реєстру збитків, завданих Україні російською агресією, – в Статуті якої закріплено місцезнаходження у м. Гаага, Королівство Нідерландів.

Прем'єрміністр Денис Шмигаль заявив, що створення Реєстру збитків, завданих агресією росії проти України, є історичним рішенням, яке дасть змогу розпочати процес встановлення справедливості. Він [закликав](#) держави та уряди Ради Європи сконцентрувати зусилля на створенні Компенсаційної комісії та Компенсаційного фонду, що дозволить розпочати процес відшкодування збитків усім постраждалим внаслідок російської агресії. Також Денис Шмигаль [відзначив](#) підтримку Радою Європи ініціативи зі створення Спеціального міжнародного кримінального трибуналу щодо керівництва РФ.

Заступниця міністра юстиції Ірина Мудра [пояснила](#), що Реєстр збитків разом із Компенсаційною комісією та Компенсаційним фондом є елементами всеохоплюючого спеціального компенсаційного механізму, який забезпечить реальну виплату компенсацій. Передбачається, що Реєстр прийматиме та оброблятиме інформацію про заяви про відшкодування шкоди та докази, інформацію, що підтверджують такі збитки. Компенсаційна комісія розглядатиме претензії та присуджуватиме компенсації, а Компенсаційний фонд - акумулюватиме кошти для виплати компенсацій.

Згідно зі [сценарієм](#), описаним [ЄБРР](#) у звіті «Регіональні економічні перспективи», п'ятирічний період відновлення України вимагатиме додаткових інвестицій у розмірі близько 50 млрд дол. на рік завдяки припливу іноземного капіталу, в тому числі приватного. Зазначається, що за такого розвитку подій економіка України мала би зростати на 14% щороку протягом усього періоду, а середній ВВП – до 225 млрд дол. (із приблизно 150 млрд дол. у 2022 році) в постійних цінах. Зазначається, що лише 29% економік, які вийшли зі збройного конфлікту, досягають довоєнного рівня ВВП на душу населення протягом п'яти років.

У короткостроковій перспективі, за [прогнозами](#) банку, українське виробництво зросте на 1% у 2023 р. та на 3% у 2024 р. за умови, що інтенсивність війни протягом цього періоду залишиться на рівні початку 2023 року. У звіті зазначається, економічне виробництво стабілізувалося на рівні приблизно 70% від довоєнного рівня. У березні 2023 року інфляція в Україні впала до 21,3% у річному обчисленні та, ймовірно, буде знижуватися й надалі, додали в ЄБРР.

Кабінет міністрів [схвалив](#) участь України у європейській програмі "Механізм "Сполучення Європи". Зі слів прем'єра, програма відкриє шлях до фінансування з боку ЄС розбудови сучасної транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури. Загальний бюджет програми до 2027 року – близько 21 млрд євро.

Міністерство інфраструктури [планує](#) підписати в Польщі меморандум про взаєморозуміння з Міністром земель, інфраструктури та транспорту Південної Кореї Вон Хі Рьон. Документ передбачатиме передачу Південною Кореєю ноу-хау та платформ розвитку «розумного міста» для систем міського транспорту та комунікацій. Повідомляється, що українська сторона також очікує участі корейських компаній у будівництві нових ядерних реакторів та інфраструктури для виробництва водню й електрогенерації.

Державна електронна система DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management), за допомогою якої можна контролювати всі етапи проектів з повоєнної відбудови України – від реєстрації пошкоджень до введення в експлуатацію, – [отримала](#) головний приз у межах Копенгагенського демократичного саміту. Система дає змогу кожній громаді ініціювати свої проекти відбудови, які потрапляють в загальний національний банк проектів, публічне розкриття якого планується 21 червня у межах Конференція з відновлення України в Лондоні.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](#)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).